

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Program cezhraničnej spolupráce Interreg NEXT Maďarsko–Slovensko–Rumunsko–Ukrajina 2021 – 2027	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☒ Materiál nelegislatívnej povahy
	☐ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
<i>V prípade transpozície uveďte zoznam transponovaných predpisov:</i>	
Termín začiatku a ukončenia PPK	11.3.2022 – 22.3.2022
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	22.3.2022 - 28.3.2022
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	-
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	marec 2022

2. Definovanie problému
Zabezpečenie implementácie Programu cezhraničnej spolupráce Interreg NEXT Maďarsko–Slovensko–Rumunsko–Ukrajina 2021 – 2027 na národnej úrovni.
3. Ciele a výsledný stav
Cieľom Programu cezhraničnej spolupráce Interreg NEXT Maďarsko–Slovensko–Rumunsko–Ukrajina 2021 – 2027 (ďalej len „Program“) je rozvoj prihraničných slovenských, maďarských a rumunských regiónov s regiónmi Ukrajiny, prostredníctvom podpory vzájomnej spolupráce osôb a inštitúcií pôsobiacich v programovej oblasti. Program je zameraný na nasledovné oblasti: 1. ochrana biodiverzity a životného prostredia, zmierňovanie následkov zmeny klímy; 2. zabezpečenie rovnakého prístupu k zdravotnej starostlivosti a posilnenie odolnosti zdravotníckych systémov; 3. podpora udržateľného cestovného ruchu, kultúrneho a prírodného dedičstva; 4. posilnenie efektívnej verejnej správy podporou právnej a administratívnej spolupráce.

4. Dotknuté subjekty			
Za účelom zabezpečenia implementácie Programu je Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“ alebo „MIRRI SR“) určené ako národný orgán (ďalej len „NO“) Programu v súlade s bodom B.3. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 329 z 27. mája 2020 a bodom C.3. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 355 zo 4. júna 2020. NO sa bude finančne spolupodieľať na financovaní programu v súlade s čl. 16 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1059 z 24. júna 2021 o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Európska územná spolupráca (Interreg) podporovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vonkajších finančných nástrojov (ďalej len „nariadenie EÚ“). Ďalšími dotknutými subjektmi budú Ministerstvo financií Slovenskej republiky a Úrad vládneho auditu ako jeho rozpočtová organizácia, ktoré budú zapojené do činností v rámci Skupiny audítorov.			
5. Alternatívne riešenia			
Nulový variant. V prípade neprijatia predloženého programového dokumentu riadiacimi orgánmi Európskej komisie (ďalej len „EK“) by nedošlo k implementácii programu, v dôsledku čoho by nebolo možné čerpať vyčlenené prostriedky Európskej únie (ďalej len „EÚ“) v programovom období 2021 – 2027.			
6. Vykonávacie predpisy			
<i>Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov?</i> ☐ Áno ☒ Nie <i>Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:</i> -			
7. Transpozícia práva EÚ			
-			
8. Preskúmanie účelnosti			
V súlade s nariadením EÚ bude napĺňanie cieľov programu sledované prostredníctvom systému ukazovateľov výstupov (organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce, spoločne vypracované riešenia, pilotné opatrenia vypracované spoločne a implementované do projektov) a výsledkov (organizácie účastné na cezhraničnej spolupráci po ukončení projektu, spoločné stratégie a akčné plány prevzaté organizáciami, riešenia prijaté alebo vylepšené organizáciou). Napĺňanie čiastkových cieľov týchto ukazovateľov a ich konečných hodnôt bude priebežne monitorované na programovej úrovni a bude vyhodnocované v súlade s nariadením EÚ k rokom 2024 a 2029.			

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

9. Vybrané vplyvy materiálu			
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☒ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne

Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno		☒ Nie
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky

Vzhľadom k tomu, že riadiaci orgán Programu je ústredný orgán štátnej správy v Maďarsku (Ministerstvo zahraničných vecí a obchodu Maďarska), materiál bol na základe dohody medzi Ministerstvom pôdohospodárstva Maďarska (orgán zodpovedný za posudzovanie vplyvov dokumentu na životné prostredie na území Maďarska) a Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **ako strategický dokument pripravovaný na území iného štátu.**

Analýza vplyvu na životné prostredie bola vypracovaná na základe správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie.

Materiál nezakladá vplyvy na informatizáciu spoločnosti a ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a preto nie sú predložené predmetné analýzy.

11. Kontakt na spracovateľa

titul, meno a priezvisko: Ing. Matej Štefánik;

telefónne číslo: 02/2092 8750;

e-mail: matej.stefanik@mirri.gov.sk.

12. Zdroje

V súlade s princípom partnerstva boli oslované relevantné orgány verejnej moci a verejnej správy na národnej úrovni vo všetkých štyroch zapojených štátoch (Slovenská republika, Maďarsko, Rumunsko, Ukrajina), pričom tieto orgány mali možnosť vyjadriť sa formou prieskumu k návrhu programu alebo počas verejnej konzultácie Programu.

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 042/2022
(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné ☐ Súhlasné s návrhom na ☒ Nesúhlasné
dopracovanie

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:
Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

1. V predkladacej správe ako aj v doložke vybraných vplyvov je uvedené, že vplyvy na rozpočet verejnej správy sú negatívne a čiastočne rozpočtovo zabezpečené, pričom podľa analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy sú všetky vplyvy rozpočtovo zabezpečené. V analýze vplyvov na rozpočet v tab. č. 1 sú kvantifikované výdavky na spolufinancovanie v rokoch 2023 až 2025 každoročne v sume 1 392 190 eur (z toho: štátny rozpočet 1 031 250 eur, obce 180 470 eur a VÚC 180 470 eur). Komisia berie na vedomie vyjadrenie predkladateľa, že vzhľadom na to, že ide o koncepčný strategický materiál, jeho vplyv na verejné financie v rámci jednotlivých rozpočtových rokov sa v súčasnosti dá len predpokladať a objemy finančných prostriedkov uvedené v materiáli majú len informatívny charakter (materiál zatiaľ nebol schválený zo strany Európskej komisie). Komisia žiada zosúladiť jednotlivé časti materiálu tak, aby bolo zrejmé, či ide o rozpočtovo zabezpečené vplyvy na rozpočet verejnej správy. Zároveň Komisia nebude súhlasiť s materiálom, ktorý zakladá nekryté vplyvy na rozpočet verejnej správy a všetky vplyvy z neho vyplývajúce Komisia žiada zabezpečiť v rámci limitu výdavkov dotknutých kapitol štátneho rozpočtu, resp. v rámci rozpočtov dotknutých subjektov verejnej správy, na príslušný rozpočtový rok.
2. V analýze vplyvov na rozpočet v tab. č. 1 je potrebné doplniť do výdavkovej časti predpokladané prostriedky EÚ a zohľadniť úpravu v relevantných riadkoch tab. č. 1, resp. aj v ďalších relevantných tabuľkách analýzy vplyvov na rozpočet.
3. V analýze vplyvov na rozpočet v časti 2.1.1. Financovanie návrhu v prvom odseku Komisia navrhuje záver poslednej vety upraviť takto: „... rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025.“.
4. V analýze vplyvov na rozpočet v podrobných tabuľkách za výdavky je potrebné uviesť, ktorých subjektov sa jednotlivé čiastkové tabuľky týkajú.

Vyhodnotenie MIRRI SR:

K bodu 1. pripomienka zohľadnená, tabuľky a vyjadrenia boli zosúladené, odhadované sumy uvádzame ako rozpočtovo zabezpečené prostriedky. upravená v zmysle požiadavky Komisie

K bodu 2. pripomienka nerelevantná, zdroje EÚ nie sú vyplácané zo strany SR, preto nemajú žiaden vplyv na rozpočet.

K bodu 3. pripomienka zohľadnená, upravené v zmysle požiadavky Komisie

K bodu 4. pripomienka nerelevantná, identifikácia subjektov je uvedená v časti Dopad na výdavky verejnej správy celkom (posledný riadok v podrobných tabuľkách)

K sociálnym vplyvom

Je potrebné, aby predkladateľ do časti 4.2 analýzy sociálnych vplyvov doplnil vplyvy na zlepšenie dostupnosti služieb kultúry, umenia, športu a trvalo udržateľného cestovného ruchu. Zároveň je potrebné, aby predkladateľ aj ostatné vplyvy na služby vymenované v tomto bode podrobnejšie zhodnotil, najmä vo forme uvedenia aspoň hlavných konkrétnych opatrení, ktoré budú dostupnosť uvedených služieb podporovať a sú v texte vlastného materiálu uvedené.

Odôvodnenie: Predkladateľ zhodnotil v časti 4.2 analýzy sociálnych vplyvov, a aj to nie dostatočne, len zdravotné, sociálne a environmentálne služby. V hodnotení úplne absentuje zhodnotenie zlepšenia

prístupu k službám kultúry, umenia, športu a trvalo udržateľného cestovného ruchu (s celkovou alokáciou 14,1 mil. eur). V texte vlastného materiálu sú uvedené viaceré konkrétne opatrenia, ktoré možno použiť na zhodnotenie zlepšenia dostupnosti jednotlivých sociálnych služieb, pri environmentálnych službách sú to napríklad programy obnovy lesov, prevencia povodní, opatrenia proti nezákonnej ťažbe dreva a zlepšenie chemického stavu cezhraničných vôd.

Je potrebné, aby predkladateľ vypustil všetky texty uvedené v časti 4.1 analýzy sociálnych vplyvov. Odôvodnenie: Časť 4.1 analýzy sociálnych vplyvov je určená len na hodnotenie opatrení, ktoré majú vplyv na finančné hospodárenie domácností. Samotný predkladateľ uvádza na viacerých miestach v tejto časti, že „Priamy pozitívny, resp. negatívny vplyv na hospodárenie domácností sa nepredpokladá.“. Komisia si dovoľuje upozorniť predkladateľa, že rovnaká pripomienka s rovnakým odôvodnením bola zo strany Komisie uplatnená už pri materiáloch Interreg Slovensko- Česko 2021 – 2027 a Interreg Maďarsko- Slovensko 2021-2027 v rámci PPK.

Je potrebné, aby predkladateľ vypustil všetky texty uvedené v časti 4.3 analýzy sociálnych vplyvov. Odôvodnenie: Časť 4.3 analýzy sociálnych vplyvov je určená len na hodnotenie opatrení, ktoré majú vplyv (pozitívny alebo negatívny) na povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie alebo iného statusu a na hodnotenie opatrení, ktorá majú pozitívny alebo negatívny vplyv na rovnosť žien a mužov. Ak predkladaný materiál nemá žiadne vplyvy na uvedené oblasti, hodnotenie sa v časti 4.3 analýzy sociálnych vplyvov neuvádza. Komisia si dovoľuje upozorniť predkladateľa, že rovnaká pripomienka s rovnakým odôvodnením bola uplatnená už pri materiáloch Interreg Slovensko- Česko 2021 – 2027 a Interreg Maďarsko- Slovensko 2021-2027 v rámci PPK.

Vyhodnotenie MIRRI SR: *pripomienka zohľadnená, upravené v zmysle požiadavky Komisie*

K vplyvom na životné prostredie

Komisia žiada vypracovať Analýzu vplyvov na životné prostredie a až následne materiál predložiť do PPK.

V doložke vybraných vplyvov sú vyznačené pozitívne a negatívne vplyvy na životné prostredie preto je nevyhnutné vypracovať súvisiacu analýzu vplyvov. Tvrdenie prekladateľa z Doložky vybraných vplyvov v bode 10. Poznámky: „Analýza vplyvov na životné prostredie sa podľa jednotnej metodiky nevykonáva, vzhľadom na to, že materiál bol predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako strategický dokument pripravovaný na území iného štátu.“ Komisia považuje za nedostatočné a neakceptovateľné a predstavuje porušenie pravidiel Jednotnej metodiky. Podľa časti 2. Pôsobnosť jednotnej metodiky, bode 2.7. Analýza vplyvov na životné prostredie sa Analýza nevykonáva pri materiáloch, kde je proces SEA ukončený, nie v prebiehajúcom procese. V prípade tohto programu neprebehlo ešte ani len verejné prerokovanie v rámci SEA procesu.

V Doložke vybraných vplyvov v bode 12. Zdroje a do samotného textu materiálu a jeho Predkladacej správy Komisia doplniť informácie kto bol z Ministerstva životného prostredia SR poprípade jeho podriadených organizácií zapojený do konzultácií a prípravy materiálu. Do tohto bodu Doložky a textu materiálu Komisia takisto uviesť konkrétne subjekty z oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, ktoré boli do konzultácií a tvorby programu zapojené a takisto aj aké verejné konzultácie boli vykonané a záznamy z nich. Materiál síce uvádza „Pred finalizáciou obsahu sa uskutočnili aj verejné konzultácie o návrhu programu Interreg a návrhu správy SEA vo viacerých jazykoch.“ avšak nikde v materiály nie sú vôbec popísané.

Vyhodnotenie MIRRI SR: *akceptované čiastočne, materiál bol na základe dohody medzi Ministerstvom pôdohospodárstva Maďarska (orgán zodpovedný za posudzovanie vplyvov dokumentu*

na životné prostredie na území Maďarska) a príslušným odborom Ministerstva životného prostredia SR predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako strategický dokument pripravovaný na území iného štátu. Verejné konzultácie SEA trvali od 10.11.2021 do 02.12.2021 a verejné prerokovanie sa uskutočnilo dňa 25.11.2021.

Analýza vplyvu na životné prostredie bola vypracovaná na základe správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie.

V Doložke vybraných vplyvov v bode 4. Dotknuté subjekty Komisia žiada doplniť Ministerstvo životného prostredia SR.

Materiál uvádza medzi cieľmi, prioritami a aktivitami viaceré oblasti týkajúce sa životného prostredia (na str. 20, PO2: „iv) podpora prispôsobovania sa zmene klímy a predchádzania riziku katastrof, odolnosti, s prihliadnutím na ekosystémové prístupy; a ďalšie environmentálne ciele“) preto je nutné medzi dotknuté orgány uviesť aj MŽP SR.

Vyhodnotenie MIRRI SR: pripomienka neakceptovaná. Niektoré konkrétne aktivity môžu svojim charakterom podliehať samostatnému posudzovaniu v zmysle Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, v procese ktorého budú navrhnuté opatrenia na ich elimináciu, resp. minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie. Takéto hodnotenie môže byť vykonávané aj nezávislými expertmi, preto nevidíme dôvod uvádzať MŽP SR ako dotknutý orgán pri implementácii programu.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamena zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č. (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na
dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

Analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu

Odhad dopadov na verejné financie

Navrhovaný materiál a jeho realizácia v programovom období 2021 – 2027 zakladá nároky na spolufinancovanie programu a projektov zo štátneho rozpočtu ako aj z iných verejných zdrojov (najmä z rozpočtov obcí a vyšších územných celkov) ako doplnkových zdrojov k fondom Európskej únie. Mieru spolufinancovania z prostriedkov štátneho rozpočtu a iných verejných zdrojov odhadujeme obdobne ako pri programoch Interreg, v ktorých plní MIRRI SR úlohu riadiaceho orgánu, aby boli podmienky financovania prijímateľov všetkých programov Interreg v Slovenskej republike rovnaké. Spolufinancovanie programu a výdavkov slovenských prijímateľov zo štátneho rozpočtu bude v súlade s návrhom Stratégie financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2021 – 2027 zabezpečené a zohľadnené v návrhu rozpočtu verejnej správy.

Celkový objem finančných prostriedkov Programu spolupráce Interreg NEXT Maďarsko–Slovensko–Rumunsko–Ukrajina 2021 – 2027 (ďalej len „Program“) predstavuje sumu vo výške 69 573 411,- EUR, z toho suma vo výške 62 616 071,- EUR predstavuje príspevok Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (v rámci ktorého Slovenská republika prispeje sumou vo výške 6 000 000,- EUR) a zvyšná časť, t. j. suma vo výške 6 957 340,- EUR predstavuje spolufinancovanie zúčastnených krajín vrátane vlastných zdrojov prijímateľov. Predpokladané dopady na verejné financie vychádzajú z finančného plánu Programu a navrhovanej miery spolufinancovania z verejných zdrojov Slovenskej republiky.

Materiál bude mať dopad na verejné financie v súvislosti so zabezpečením činností štruktúr zapojených do riadenia a implementácie Programu.¹

2.1 Zhrnutie vplyvov na rozpočet verejnej správy v návrhu

Tabuľka č. 1

Vplyvy na rozpočet verejnej správy	Vplyv na rozpočet verejnej správy (v eurách)			
	2022	2023	2024	2025
Príjmy verejnej správy celkom	0	0	0	0
v tom: za každý subjekt verejnej správy zvlášť	0	0	0	0
z toho:				
- vplyv na ŠR	0	0	0	0
<i>Rozpočtové prostriedky</i>	0	0	0	0
<i>EÚ zdroje</i>	0	0	0	0
- vplyv na obce	0	0	0	0
- vplyv na vyššie územné celky	0	0	0	0
- vplyv na ostatné subjekty verejnej správy	0	0	0	0
Výdavky verejnej správy celkom	0	1 392 190	1 392 190	1 392 190
v tom: za každý subjekt verejnej správy (MIRRI SR) / program zvlášť	0	1 031 250	1 031 250	1 031 250
z toho:				
- vplyv na ŠR	0	1 031 250	1 031 250	1 031 250

¹ Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR zabezpečí rozpočtové krytie výdavkov Ministerstva financií SR a Úradu vládneho auditu zabezpečujúcich činnosti v rámci Skupiny auditorov týkajúce sa Programu cezhraničnej spolupráce Interreg NEXT Maďarsko–Slovensko–Rumunsko–Ukrajina 2021 – 2027 zo zdrojov EÚ (OP Slovensko).

<i>Rozpočtové prostriedky</i>	0	0	0	0
<i>EÚ zdroje</i>	0	0	0	0
<i>spolufinancovanie</i>	0	1 031 250	1 031 250	1 031 250
- <i>vplyv na obce</i>	0	180 470	180 470	180 470
- <i>vplyv na vyššie územné celky</i>	0	180 470	180 470	180 470
- <i>vplyv na ostatné subjekty verejnej správy</i>	0	0	0	0
Vplyv na počet zamestnancov	0	0	0	0
- <i>vplyv na ŠR</i>	0	0	0	0
- <i>vplyv na obce</i>	0	0	0	0
- <i>vplyv na vyššie územné celky</i>	0	0	0	0
- <i>vplyv na ostatné subjekty verejnej správy</i>	0	0	0	0
Vplyv na mzdové výdavky	0	0	0	0
- <i>vplyv na ŠR</i>	0	0	0	0
- <i>vplyv na obce</i>	0	0	0	0
- <i>vplyv na vyššie územné celky</i>	0	0	0	0
- <i>vplyv na ostatné subjekty verejnej správy</i>	0	0	0	0
Financovanie zabezpečené v rozpočte	0	1 392 190	1 392 190	1 392 190
v tom: za každý subjekt verejnej správy (MIRRI SR)² / program zvlášť	0	1 031 250	1 031 250	1 031 250
obce³)		180 470	180 470	180 470
vyššie územné celky⁴)		180 470	180 470	180 470
Iné ako rozpočtové zdroje	0	0	0	0
Rozpočtovo nekrytý vplyv / úspora	0	0	0	0

² V zmysle požiadaviek Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky do návrhu rozpočtu verejnej správy na rozpočtové obdobie 2023-2025.

³) Predpokladá sa, že výdavky uvedené ako vplyv na obce a VÚC, budú zabezpečené v rámci rozpočtu samosprávy.

⁴) Predpokladá sa, že výdavky uvedené ako vplyv na obce a VÚC, budú zabezpečené v rámci rozpočtu samosprávy

2.1.1. Financovanie návrhu - Návrh na riešenie úbytku príjmov alebo zvýšených výdavkov podľa § 33 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy:

Tabuľka č. 2

Schválenie predkladaného návrhu Programu **predpokladá negatívny vplyv na štátny rozpočet SR v programovom období 2021 – 2027**. Finančné prostriedky budú použité na úhradu povinného národného príspevku na spolufinancovanie programu (core management Programu – Spoločný sekretariát v Budapešti), ako aj na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu schválených výdavkov slovenských projektových partnerov. Vzhľadom na to, že v súčasnosti ešte nie je návrh na percentuálne rozdelenie technickej pomoci programy medzi inštitúcie zodpovedné za implementáciu programu, nie je možné poskytnúť konkrétne vyčíslenie povinného národného príspevku na spolufinancovanie programu a rezervovať potrebnú sumu v rámci rozpočtu verejnej správy na roky 2023 – 2025.

Na základe požiadavky MIRRI SR z februára 2022 boli v rámci návrhu RVS 2023-2025 pre Program odhadnuté a rezervované finančné prostriedky na rok 2023 v sume 1 031 250 EUR, na rok 2024 v sume 1 031 250 EUR a na rok 2025 v sume 1 031 250 EUR.

Vzhľadom k tomu, že ide o koncepčný strategický materiál, jeho vplyv na štátny rozpočet a verejné financie v rámci jednotlivých rozpočtových rokov sa v súčasnosti dá len predpokladať. Objemy finančných prostriedkov uvedené v materiáli majú len informatívny charakter (materiál zatiaľ nebol schválený zo strany Európskej komisie). Konkrétna výška finančných prostriedkov na jednotlivé rozpočtové roky v členení jednotlivých zdrojov financovania bude uplatňovaná pri zostavovaní návrhu rozpočtu verejnej správy na príslušné rozpočtové roky.

2.2. Popis a charakteristika návrhu

2.2.1. Popis návrhu:

Cieľom Programu Interreg je rozvoj prihraničných slovenských, maďarských a rumunských regiónov spolu s prihraničnými regiónmi Ukrajiny prostredníctvom podpory vzájomnej spolupráce osôb a inštitúcií pôsobiacich v programovej oblasti.

Program bude zameraný na nasledovné 4 oblasti:

1. ochrana biodiverzity a životného prostredia, zmiernenie následkov zmeny klímy;
2. zabezpečenie prístupu k zdravotnej starostlivosti;
3. podpora udržateľného cestovného ruchu, kultúrneho a prírodného dedičstva;
4. posilnenie efektívnej verejnej správy podporou právnej a administratívnej spolupráce.

Za účelom zabezpečenia implementácie Programu bude dotknuté Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky ako národný orgán (ďalej len „NO“) Programu v súlade s bodom B.3. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 329 z 27. mája 2020 a bodom C.3. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 355 zo 4. júna 2020. NO sa bude finančne spolupodieľať na financovaní programu v súlade s článkom 16 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 1059/2021 z 24. júna 2021 o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Európska územná spolupráca (Interreg) podporovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vonkajších finančných nástrojov (nariadenie EÚS).

Ďalšími dotknutými subjektmi budú Ministerstvo financií Slovenskej republiky a Úrad vládneho auditu ako jeho rozpočtová organizácia, ktoré budú zapojené do činností v rámci

Skupiny audítorov.

Programovou oblasťou Programu na slovenskej strane je Košický samosprávny kraj a Prešovský samosprávny kraj, na maďarskej strane Boršodsko-abovsko-zemplínska župa a Sabolčsko-satmársko-berežská župa, na rumunskej strane Marmarošská župa, Sătmăreană župa a Župa Suceava a na ukrajinskej strane Zakarpatská oblasť, Ivano-frankivská oblasť a Černovická oblasť.

Oprávnenými prijímateľmi budú subjekty (bližšie špecifikované budú v následnej programovej dokumentácii) so sídlom programovej oblasti, respektíve aj so sídlom mimo programovej oblasti Programu, pokiaľ budú mať projektové aktivity dopad a prínos na programovú oblasť Programu.

2.2.2. Charakteristika návrhu:

- ☐ zmena sadzby
- ☐ zmena v nároku
- ☐ nová služba alebo nariadenie (alebo ich zrušenie)
- ☐ kombinovaný návrh
- ☒ iné

2.2.3. Predpoklady vývoja objemu aktivít:

Jasne popíšte, v prípade potreby použite nižšie uvedenú tabuľku. Uveďte aj odhady základov daní a/alebo poplatkov, ak sa ich táto zmena týka.

Tabuľka č. 3

Objem aktivít	Odhadované objemy			
	r	r + 1	r + 2	r + 3
Indikátor ABC				
Indikátor KLM				
Indikátor XYZ				

- irelevantné.

2.2.4. Výpočty vplyvov na verejné financie

Vzhľadom na to, že ide o koncepčný strategický materiál, jeho vplyv na štátny rozpočet a verejné financie v rámci jednotlivých rozpočtových rokov sa v súčasnosti dá len predpokladať. Objemy finančných prostriedkov uvedené v materiáli majú len informatívny charakter (materiál zatiaľ nebol schválený zo strany Európskej komisie). Konkrétna výška finančných prostriedkov na jednotlivé rozpočtové roky v členení jednotlivých zdrojov financovania bude uplatňovaná pri zostavovaní návrhu rozpočtu verejnej správy na príslušné rozpočtové roky.

Tabuľka č. 4

Príjmy (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	r	r + 1	r + 2	r + 3	
Daňové príjmy (100)¹					
Nedaňové príjmy (200)¹					
Granty a transfery (300)¹					
Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (400)					
Prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci (500)					
Dopad na príjmy verejnej správy celkom	0	0	0	0	

1 – príjmy rozpisť až do položiek platnej ekonomickej klasifikácie

Poznámka: Ak sa vplyv týka viacerých subjektov verejnej správy, vyplňa sa samostatná tabuľka za každý subjekt.

Tabuľka č. 5

MIRRI SR – výdavky (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2022	2023	2024	2025	
Bežné výdavky (600)	-	771 000	771 000	771 000	odhad
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)	-	-	-	-	
Poistné a príspevok do poisťovní (620)	-	-	-	-	
Tovary a služby (630) ²	-	-	-	-	
Bežné transfery (640) ²	-				
Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou, návratnou finančnou výpomocou a finančným prenájomom (650) ²	-	-	-	-	
Kapitálové výdavky (700)	-	260 250	260 250	260 250	odhad
Obstarávanie kapitálových aktív (710) ²	-				
Kapitálové transfery (720) ²	-				
Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (800)	-	-	-	-	
Dopad na výdavky verejnej správy – MIRRI SR celkom	-	1 031 250	1 031 250	1 031 250	odhad

2 – výdavky rozpisť až do položiek platnej ekonomickej klasifikácie

Obce – výdavky (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2022	2023	2024	2025	
Bežné výdavky (600)	-	110 470	110 470	110 470	odhad
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)	-	-	-	-	
Poistné a príspevok do poisťovní (620)	-	-	-	-	
Tovary a služby (630) ²	-	-	-	-	
Bežné transfery (640) ²	-				
Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou, návratnou finančnou výpomocou a finančným prenájomom (650) ²	-	-	-	-	
Kapitálové výdavky (700)	-	70 000	70 000	70 000	odhad
Obstarávanie kapitálových aktív (710) ²	-				
Kapitálové transfery (720) ²	-				
Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (800)	-	-	-	-	
Dopad na výdavky verejnej správy – obce celkom	-	180 470	180 470	180 470	odhad

Vyššie územné celky – Výdavky (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2022	2023	2024	2025	
Bežné výdavky (600)	-	110 470	110 470	110 470	odhad
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)	-	-	-	-	
Poistné a príspevok do poisťovní (620)	-	-	-	-	
Tovary a služby (630) ²	-	-	-	-	
Bežné transfery (640) ²	-				
Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou, návratnou finančnou výpomocou a finančným prenájomom (650) ²	-	-	-	-	
Kapitálové výdavky (700)	-	70 000	70 000	70 000	odhad
Obstarávanie kapitálových aktív (710) ²	-				
Kapitálové transfery (720) ²	-				
Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (800)	-	-	-	-	
Dopad na výdavky verejnej správy – vyššie územné celky celkom	-	180 470	180 470	180 470	odhad

2 – výdavky rozpisat' až do položiek platnej ekonomickej klasifikácie

Poznámka: Ak sa vplyv týka viacerých subjektov verejnej správy, vyplňa sa samostatná tabuľka za každý subjekt.

Tabuľka č. 6

Zamestnanosť	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	r	r + 1	r + 2	r + 3	
Počet zamestnancov celkom					
z toho vplyv na ŠR					
Priemerný mzdový výdavok (v eurách)					
z toho vplyv na ŠR					
Osobné výdavky celkom (v eurách)	0	0	0	0	
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)					
z toho vplyv na ŠR					
Poistné a príspevok do poisťovní (620)					
z toho vplyv na ŠR					

Poznámky:

Ak sa vplyv týka viacerých subjektov verejnej správy, vyplňa sa samostatná tabuľka za každý subjekt. Ak sa týka rôznych skupín zamestnancov, je potrebné počty, mzdy a poisťné rozpísať samostatne podľa spôsobu odmeňovania.

Priemerný mzdový výdavok je tvorený podielom mzdových výdavkov na jedného zamestnanca na jeden kalendárny mesiac bežného roka.

Kategórie 610 a 620 sú z tejto prílohy prenášané do príslušných kategórií prílohy „výdavky“.

Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie

Názov materiálu: Program spolupráce Interreg NEXT Maďarsko–Slovensko–Rumunsko–Ukrajina 2021 – 2027

Predkladateľ: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

3.1 Náklady regulácie

3.1.1 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie

Tabuľka č. 1: Zmeny nákladov (ročne) v prepočte na podnikateľské prostredie (PP), vyhodnotenie mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov.

Nahraďte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia, ktorá je povinnou prílohou tejto analýzy a nájdete ju na [webovom sídle Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky](#), (ďalej len „Kalkulačka nákladov“):

TYP NÁKLADOV	Zvýšenie nákladov v € na PP	Zníženie nákladov v € na PP
<i>A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality</i>	0	0
<i>B. Iné poplatky</i>	0	0
<i>C. Nepriame finančné náklady</i>	0	0
<i>D. Administratívne náklady</i>	0	0
Spolu = A+B+C+D	0	0
z toho		
<i>E. Vplyv na mikro, malé a stredné podniky</i>	0	0
<i>F. Úplná harmonizácia práva EÚ</i>	0	0
VÝPOČET mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov	IN	OUT
G. Náklady okrem výnimiek = B+C+D-F	0	0

3.1.2 Výpočty vplyvov jednotlivých regulácií na zmeny v nákladoch podnikateľov

Tabuľka č. 2: Výpočet vplyvov jednotlivých regulácií (nahradte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov):

P.č.	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci dôvod zvýšenia/zníženia nákladov na PP	Číslo normy (zákona, vyhlášky a pod.)	Lokalizácia (§, ods.)	Pôvod regulácie: SK/EÚ úplná harm./EÚ harm. s možnosťou voľby	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Počet subjektov MSP v dotk. kategórii	Vplyv na 1 podnik. v €	Vplyv na kategóriu dotk. subjektov v €	Druh vplyvu In (zvyšuje náklady) / Out (znižuje náklady)

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na zmenu nákladov

Osobitne pri každej regulácii s vplyvom na PP zhodnotenom v tabuľke č. 2 uveďte doplňujúce informácie tak, aby mohol byť skontrolovaný spôsob a správnosť výpočtov. Uveďte najmä, ako ste vypočítali vplyvy a z akého zdroja ste čerpali početnosti (uveďte aj link na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete). Jednotlivé regulácie môžu mať jeden alebo viac typov nákladov (A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality, B. Iné poplatky, C. Nepriame finančné náklady, D. Administratívne náklady). Rozčleňte ich a vypočítajte v súlade s metodickým postupom.

3.2 Vyhodnotenie konzultácií s podnikateľskými subjektmi pred predbežným pripomienkovým konaním

Uveďte formu konzultácií vrátane zdôvodnenia jej výberu a trvanie konzultácií, termíny stretnutí. Uveďte spôsob oslovenia dotknutých subjektov, zoznam konzultujúcich subjektov, tiež link na webovú stránku, na ktorej boli konzultácie zverejnené.

Uveďte hlavné body konzultácií a ich závery.

Uveďte zoznam predložených alternatívnych riešení problematiky od konzultujúcich subjektov, ako aj návrhy od konzultujúcich subjektov na zníženie nákladov regulácií na PP, ktoré neboli akceptované a dôvod neakceptovania.

Alternatívne namiesto vyplňania bodu 3.2 môžete uviesť ako samostatnú prílohu tejto analýzy Záznam z konzultácií obsahujúci požadované informácie.

Program spolupráce Interreg NEXT Maďarsko–Slovensko–Rumunsko–Ukrajina 2021 – 2027 (ďalej len „Program“) bol predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako strategický dokument pripravovaný na území iného štátu..

3.3 Vplyvy na konkurencieschopnosť a produktivitu

Dochádza k vytvoreniu resp. k zmene bariér na trhu?

Bude sa s niektorými podnikmi alebo produktmi zaobchádzať v porovnateľnej situácii rôzne (napr. špeciálne režimy pre mikro, malé a stredné podniky tzv. MSP)?

Ovplyvňuje zmena regulácie cezhraničné investície (príliv/odliv zahraničných investícií resp. uplatnenie slovenských podnikov na zahraničných trhoch)?

Ovplyvní dostupnosť základných zdrojov (financie, pracovná sila, suroviny, mechanizmy, energie atď.)?

Ovplyvňuje zmena regulácie inovácie, vedu a výskum?

Ako prispieva zmena regulácie k cieľu Slovenska mať najlepšie podnikateľské prostredie spomedzi susediacich krajín EÚ?

Konkurencieschopnosť:

Na základe uvedených odpovedí zaškrtnite a popíšte, či materiál konkurencieschopnosť:

☐ zvyšuje ☐ nemení ☐ znižuje

Produktivita:

Aký má materiál vplyv na zmenu pomeru medzi produkciou podnikov a ich nákladmi?

Na základe uvedenej odpovede zaškrtnite a popíšte, či materiál produktivitu:

☐ zvyšuje ☐ nemení ☐ znižuje

3.4 Iné vplyvy na podnikateľské prostredie

Ak má materiál vplyvy na PP, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich častí, či už pozitívne alebo negatívne, tu ich uveďte. Patria sem:

- a) *sankcie alebo pokuty, ako dôsledok porušenia právne záväzných ustanovení;*
- b) *vplyvy súvisiace so žiadosťami o alebo prijímaním dotácií, fondov, štátnej pomoci a čerpaním iných obdobných foriem podpory zo strany štátu, keďže sú sprievodným javom uchádzania sa či získania benefitov, na ktoré nie je právny nárok priamo zo zákona, ale vzniká na základe prejavu vôle dotknutého subjektu;*
- c) *regulované ceny podľa zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách;*
- d) *iné vplyvy, ktoré predpokladá materiál, ale nemožno ich zaradiť do častí 3.1 a 3.3.*

Implementáciou navrhovaných aktivít v rámci jednotlivých špecifických cieľov uvedených v Programe môžu byť ovplyvnené podnikateľské subjekty v odvetviach podľa tematického zamerania ako aj nadväzujúcich sektorov, predovšetkým malé a stredné podniky. Vplyv podpory na podnikateľské subjekty môže byť priamy vďaka získaniu podpory, ale aj nepriamy prostredníctvom zlepšenia prostredia (zlepšenie dopravnej dostupnosti a kvality cestnej infraštruktúry cezhraničného charakteru, skvalitnenie vzdelávania v oblasti klímy, vzdelávacie aktivity zamerané na zvýšenie verejného povedomia o biodiverzite, aktivity, ktorých cieľom je podporovať rozvoj cezhraničných konkurencieschopných služieb cestovného ruchu, s cieľom zvýšiť hospodársky rozvoj a podobne).

Pre zabezpečenie širokého prístupu k informáciám o Programe boli realizované konzultácie, ktoré sa konali vo všetkých štyroch zúčastnených štátoch. Informácie o verejných konzultáciách boli spolu návrhom Programu zverejnené na webových stránkach riadiaceho orgánu (Ministerstvo zahraničného obchodu a zahraničných vecí Maďarska), národného orgánu za Slovenskú republiku (Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky) a webovej stránke Programu (huskroua-cbc.eu).

Navrhovaný materiál neupravuje podmienky pre vstup na trh, podmienky pre správanie sa na trhu a neupravuje ani podmienky, ktoré by viedli k zmenám v štruktúre trhu. Program bude podporovať široké spektrum aktivít, do ktorých sa budú zapájať predovšetkým prijímatelia z verejnej správy, samosprávy a neziskového sektora, a ktorých cieľovou skupinou budú všetci obyvatelia a návštevníci programovej oblasti.

Program je v súlade aj s návrhom Makroregionálnej stratégie pre Karpatský región. Jej hlavným cieľom je posilniť konkurencieschopnosť a atraktivnosť Karpatského makroregiónu s využitím jedinečného prírodného a kultúrneho dedičstva a vnútorného rozvojového potenciálu.

Implementáciou projektových aktivít v rámci Programu sa očakáva rozvoj cezhraničných konkurencieschopných služieb cestovného ruchu s cieľom zvýšiť hospodársky rozvoj a

sociálne začlenenie. Realizácia Programu predstavuje prínosy pre rozvoj regiónov, ktoré nie je možné vyjadriť po finančnej stránke.

Na realizáciu aktivít navrhovaných v Programe budú poskytnuté finančné prostriedky z fondov Európskej únie a štátneho rozpočtu, ktorých prijímateľmi budú subjekty ústrednej štátnej správy, subjekty územnej samosprávy, nimi zriadené organizácie, mimovládny sektor, ako aj vzdelávacie inštitúcie. Prínosy pre podnikateľský sektor vyplývajúci z realizácie projektov je možné očakávať až po realizácii aktivít konkrétnych projektov.

Analýza sociálnych vplyvov		
Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rovnosť žien a mužov a vplyvy na zamestnanosť (Ak v niektorej z hodnotených oblastí sociálnych vplyvov (bodov 4.1 až 4.4) nebol identifikovaný vplyv, uveďte v príslušnom riadku analýzy poznámku „Bez vplyvu.“.)		
4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.		
Vede návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností? Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva sú takto ovplyvnené a akým spôsobom? Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia? (V prípade vyššieho počtu hodnotených opatrení doplňte podľa potreby do tabuľky pred bod 4.2 ďalšie sekcie - 4.1.1 Pozitívny vplyv/4.1.2 Negatívny vplyv).		
a)	4.1.1 Pozitívny vplyv	
b)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:	Bez vplyvu.
c)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	
	osoby cestujúce na oprávnené územie z pracovných dôvodov	
d)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
e)	- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov): Ovplyvnená skupina č. 3	
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
g)	4.1.1.1 Z toho pozitívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte pozitívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napríklad znižovanie miery rizika chudoby, priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine)	
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:	Bez vplyvu.
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	
	Ovplyvnená skupina č. 3	
j)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
k)	- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov): Ovplyvnená skupina č. 3	

l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
a)	4.1.2 Negatívny vplyv	
b)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	Bez vplyvu.
c)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	
	Ovplyvnená skupina č. 3	
d)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
e)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	
	Ovplyvnená skupina č. 3	
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
g)	4.1.2.1 Z toho negatívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte negatívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napríklad zvyšovanie miery rizika chudoby, priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine)	
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	Bez vplyvu.
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	
	Ovplyvnená skupina č. 3	
j)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
k)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	
	Ovplyvnená skupina č. 3	
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	

4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.		
Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám? Popíšte hodnotené opatrenie, špecifikujte ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a podobne Uvedte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.		
a)	Rozumie sa najmä na prístup k: - sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane	

- služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím),*
- *kvalitnej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam,*
 - *pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím,*
 - *zamestnaníu, na trh práce (napríklad uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce,*
 - *zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím,*
 - *k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu,*
 - *bývaníu a súvisiacim základným komunálnym službám,*
 - *doprave,*
 - *d ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom,*
 - *spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám,*
 - *informáciám,*
 - *k iným právam (napríklad politickým).*

Priority a špecifické ciele Programu svojim obsahovým zameraním prispievajú k zlepšeniu úrovne poskytovania zdravotnej starostlivosti, ako aj k zvýšeniu jej dostupnosti. Jednou z oblastí podpory je aj zvýšenie kvality poskytovaných služieb sociálnej starostlivosti, pričom obe uvedené oblasti predstavujú pozitívny vplyv na obyvateľov hraničného regiónu, ich sociálne potreby a kvalitu života všeobecne.

V rámci cieľa „zabezpečenie rovnakého prístupu k zdravotnej starostlivosti a posilnenie odolnosti zdravotníckych systémov“ budú môcť byť podporené aktivity ako štúdie s cieľom identifikovať a vypracovať riešenia na odblokovanie právnych, administratívnych a technických prekážok spolupráce, školenia, workshopy a iné kooperatívne vzdelávacie aktivity na vytváranie, interpretáciu, testovanie a ďalší rozvoj procesov ako aj rozvoj infraštruktúry vrátane obnovy potrebných častí budov a nákupu vybavenia pre zdravotnícke zariadenia, ktoré budú mať nepochybne pozitívny vplyv na prístup obyvateľstva k sociálnym a zdravotným službám

Podporou budovania a skvalitnenia environmentálnej infraštruktúry zabezpečuje predkladaný materiál prístup obyvateľov k základným environmentálnym službám s cieľom zvýšiť životnú úroveň obyvateľstva a zlepšiť zdravotný stav populácie.

Podporu by mali získať aktivity zamerané na zmiernenie účinkov extrémnych poveternostných podmienok so zvýšenou frekvenciou v dôsledku zmeny klímy (napr. prevencia povodní, zadržiavanie vôd na zníženie negatívnych účinkov sucha, monitorovanie a ochrana cezhraničných útvarov podzemných vôd), na zmiernenie prírodných a ľudmi spôsobených environmentálnych rizík vrátane ochrany lesov (napr. programy obnovy lesov, spoločné opatrenia na ochranu lesa pred negatívnymi účinkami zmeny klímy, spoločné opatrenia proti nezákonnej ťažbe dreva atď.), zlepšenie chemického stavu cezhraničných vôd, zvýšenie intervenčnej kapacity v prípade priemyselných havárií.

Podporované budú aj spoločné vzdelávacie opatrenia pre deti ako aj mladých ľudí, ako sú výlety, školenia, školské podujatia, spoločné vonkajšie programy, tematické tábory spojené s klimatickými zmenami, informačné kampane a podujatia na šírenie informácií zamerané na rôzne skupiny obyvateľov (vrátane seniorov), študentov alebo podniky (napríklad miestni poľnohospodárski producenti) v pohraničných oblastiach.

V rámci cieľa „posilnenie úlohy kultúry a trvalo udržateľného cestovného ruchu v hospodárskom rozvoji, sociálnom začlenení a sociálnych inováciách“ budú môcť byť podporené aktivity ako organizácia alebo vytváranie spoločných kultúrnych, komunitných športových a umeleckých podujatí alebo produktov vrátane tých, ktoré sú postavené na základe zachovávaní a rozvíjania miestnych kultúrnych tradícií, školenia, workshopy a iné kooperatívne vzdelávacie podujatia na podporu kultúrnej spolupráce a medzikultúrneho dialógu, investície do verejnej infraštruktúry pre kultúru a komunitný šport na podporu úsilia o zachovanie a rozvoj, ktoré prispievajú k lepšiemu prístupu miestneho obyvateľstva k tovarom a službám.

		Konkrétne sociálne vplyvy budú závisieť od výsledkov realizácie konkrétnych projektov Programu.
b)	<i>Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?</i> <i>Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.</i>	
c)	<i>Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napríklad:</i> - domácnosti s nízkym príjmom (napríklad žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom), - nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladí nezamestnaní a nezamestnaní nad 50 rokov, - deti (0 – 17), - mladí ľudia (18 – 25 rokov), - starší ľudia, napríklad ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia, - ľudia so zdravotným postihnutím, - marginalizované rómske komunity - domácnosti s 3 a viac deťmi, - jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi), - príslušníci tretích krajín, azylanti, žiadatelia o azyl, - iné zraniteľné skupiny, ako sú napríklad bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia	Aktivity programu budú smerované na všetky skupiny obyvateľstva pohraničného územia. Konkrétne vplyvy na jednotlivé skupiny budú závisieť od predložených a zrealizovaných projektov.

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí. Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rovnosť žien a mužov.	
a)	4.3.1 Dodržiava návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie alebo iného statusu? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Ak áno, ktoré skupiny sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?
b)	
c)	4.3.2 Môže návrh viesť k zväčšovaniu nerovností medzi ženami a mužmi? Podporuje návrh rovnosť príležitostí? Má návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Popíšte vplyvy.
d)	Popíšte riziká návrhu, ktoré môžu viesť k zväčšovaniu nerovností:
e)	Popíšte pozitívne vplyvy návrhu na dosahovanie rovnosti žien a mužov, rovnosti príležitostí žien a mužov, prípadne vplyvy na ženy a mužov, ak sú odlišné:
f)	Má návrh významné vplyvy na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva? Ak áno, aké? Akým spôsobom? Zraniteľnou skupinou obyvateľstva sa rozumejú najmä ženy ohrozené viacnásobnou diskrimináciou, tehotné matky, seniorky, ženy patriace do marginalizovaných skupín obyvateľstva, migrantky, ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím, obeť násilia a podobne
g)	Pri identifikovaní vplyvov na rovnosť žien a mužov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi ženami a mužmi, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rovnosti žien a mužov nespočíva len v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti ako aj rodinnom živote, ale taktiež v podpore rovnosti medzi nimi. V ktorých oblastiach podpory rovnosti žien a mužov návrh odstraňuje prekážky a/alebo podporuje rovnosť žien a mužov? Medzi oblasti podpory rovnosti žien a mužov okrem iného patria: - podpora slobodného výberu povolania a ekonomickej činnosti - podpora vyrovnávania ekonomickej nezávislosti, - zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života,

	- podpora rovnosti príležitostí pri participácii na rozhodovaní, - boj proti domácejmu násiliu, násiliu na ženách a obchodovaniu s ľuďmi, - podpora vnímania osobnej starostlivosti o dieťa za rovnocennú s ekonomickou činnosťou a podpora neviditeľnej práce v domácnosti ako takej, - rešpektovanie osobných preferencií pri výbere povolania a zosúladovania pracovného a rodinného života.	
--	--	--

4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce.

V prípade kladnej odpovede pripojte **odôvodnenie** v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.

a)	Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.	
b)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a podobne.	Projekty predkladané v rámci Programu budú podporovať hospodársky rozvoj územia (možnosť zapojenia sa malých a stredných podnikov do realizácie projektov) a nepriamo by mali umožniť udržanie existujúcich a tvorbu nových pracovných miest.
c)	Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu	
d)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a podobne. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.	Predkladaný materiál neohrozuje žiadne skupiny zamestnancov, ani nevytvára podmienky pre hromadné prepúšťanie.
e)	Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?	
f)	Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.	Bez vplyvu.
g)	Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?	
h)	Týka sa makroekonomických dosahov ako je napríklad participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napríklad úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napríklad zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).	V rámci realizácie projektov sa očakáva nepriamy pozitívny vplyv na fungovanie trhu práce prostredníctvom zapojenia malých a stredných podnikov do realizácie projektov.
i)	Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?	
j)	Návrh môže ohrozovať napríklad pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.	Bez vplyvov.
k)	Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?	
l)	Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zdrojom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov.	Bez vplyvov.

Analýza vplyvov na služby verejnej správy pre občana
7.1 Identifikácia služby verejnej správy, ktorá je dotknutá návrhom
7.1.1 Predpokladá predložený návrh zmenu existujúcej služby verejnej správy alebo vytvorenie novej služby?
<i>Zmena existujúcej služby (konkretizujte a popíšte)</i>
Existuje predpoklad, že prostredníctvom realizácie aktivít uvedených v Programe dôjde k skvalitneniu služieb v programovej oblasti v závislosti od predložených a schválených projektov.
<i>Nová služba (konkretizujte a popíšte)</i>
Existuje predpoklad, že prostredníctvom realizácie aktivít uvedených v Programe môže dôjsť k vytvoreniu nových služieb v programovej oblasti v závislosti od predložených a schválených projektov.
7.1.2 Špecifikácia služby verejnej správy, ktorá je dotknutá návrhom
<i>Názov služby</i>
N/A
<i>Platná právna úprava, na základe ktorej je služba poskytovaná (ak ide o zmenu existujúcej služby)</i>
N/A
<i>Subjekt, ktorý je na základe platnej právnej úpravy oprávnený službu poskytovať</i>
N/A
7.1.3 O aký vplyv na službu verejnej správy ide?
<i>Priamy vplyv (popíšte)</i>
Na základe realizovaných projektov subjektami verejnej správy v programovej oblasti v rámci spolupráce partnerov zo Slovenskej republiky, Maďarska, Rumunska a Ukrajiny sa predpokladá pozitívny priamy vplyv na služby verejnej správy (v závislosti od predložených a schválených projektov)
<i>Nepriamy vplyv (popíšte)</i>
Pozitívny – na základe realizovaných projektov subjektami verejnej správy v programovej oblasti v rámci spolupráce partnerov zo Slovenskej republiky, Maďarska, Rumunska a Ukrajiny (v závislosti od predložených a schválených projektov)
7.2 Vplyv služieb verejnej správy na občana
7.2.1 Náklady
<i>Zníženie priamych finančných nákladov</i>
N/A

<i>Zvýšenie priamych finančných nákladov</i>
N/A
<i>Zníženie nepriamych finančných nákladov</i>
N/A
<i>Zvýšenie nepriamych finančných nákladov</i>
N/A
7.2.2 Časový vplyv
<i>Zvýšenie času vybavenia požiadavky (popíšte)</i>
N/A
<i>Zníženie času vybavenia požiadavky (popíšte)</i>
N/A
7.2.3 Ktorá skupina občanov bude predloženým návrhom ovplyvnená? <i>Špecifikujte skupinu občanov, ktorá bude návrhom ovplyvnená (napr. držitelia vodičských oprávnení). Aká je veľkosť tejto skupiny?</i>
Všetky cieľové skupiny v zmysle Programu (obyvatelia a návštevníci programovej oblasti).
7.2.4 Vyplývajú z návrhu pre občana pri vybavení svojej požiadavky nové povinnosti alebo zanikajú už existujúce povinnosti?
<i>Nové povinnosti (identifikujte)</i>
N/A
<i>Zanikajúce povinnosti (identifikujte)</i>
N/A
7.3 Vplyv na procesy služieb vo verejnej správe
7.3.1 Ktoré sú dotknuté subjekty verejnej správy? <i>Ktoré subjekty verejnej správy sú účastné procesu poskytnutia služby?</i>
Možnosť zapojenia do programu je pre všetky subjekty verejnej správy za predpokladu, že dopad realizácie aktivít bude mať cezhraničný efekt a prínos pre programovú oblasť.

7.3.2 Vyplývajú z návrhu pre orgán verejnej správy pri vybavení požiadavky nové povinnosti alebo zanikajú už existujúce povinnosti?
<i>Nové povinnosti (identifikujte)</i>
N/A
<i>Zanikajúce povinnosti (identifikujte)</i>
N/A

Analýza vplyvov na životné prostredie

5.1 Ktoré zložky životného prostredia (najmä ovzdušie, voda, horniny, pôda, organizmy) budú predkladaným materiálom ovplyvnené a aký bude ich vplyv ?

Pôda

Typ opatrení v PO2 iv) zameriavajúci sa na prevenciu, monitorovanie, činnosti zvyšujúce informovanosť verejnosti a budovanie spoločných stratégií pre prírodné a ľudské katastrofy v tomto regióne bude mať nepriame pozitívne účinky na zdravie pôdy. Rastúci počet záplav, sucha a zosuvov pôdy v regióne vážne zvyšuje nebezpečenstvo straty pôdy, nežiaduceho ukladania sedimentov, zmeny vlastností vrchnej vrstvy pôdy, straty organických látok a vegetácie (chránenej flóry), ktoré negatívne ovplyvňujú kultivované aj nekultivované pôdy naprieč hranicami.

Typy opatrení uvedených v PO2 vii) budú mať najpozitívnejšie a najhmataateľnejšie účinky najmä preto, že tieto akcie prispievajú k posilneniu komplexných opatrení na ochranu pôdy a trvalo udržateľných postupov hospodárenia s pôdou v regióne. Tieto akcie na oplátku prispievajú k zvýšenej adaptačnej schopnosti týchto štyroch krajín zmierňovať dôsledky zmeny klímy na pôdu. Stojí za to zdôrazniť, že každá činnosť, ktorá podporuje spoločné vzdelávacie a osvetové činnosti/programy zamerané na systémovú ochranu, znižovanie znečisťovania a údržbu ekosystémových služieb (vrátane pôdy), je veľmi vítaná. Tieto intervencie prospešne prispievajú k zmene postoja a znalostí obyvateľov regiónu (najmä mládeže) ohľadom ochrany a starostlivosti o pôdu. Z toho dôvodu je možné znečisteniu a degradácii pôdy spôsobenej človekom z dlhodobého hľadiska do značnej miery predchádzať alebo ich cezhranične znižovať.

Typy opatrení uvedených v PO4 v) pre zabezpečenie rovnakého prístupu k zdravotnej starostlivosti a posilnenie odolnosti zdravotníckych systémov nebudú pre pôdu relevantné. Pri obnove budov zdravotníckych zariadení je však potrebné vziať do úvahy niektoré fakty, ako to je podrobne popísané v nižšie uvedenej časti PO4 vi).

V prípade PO4, ktorý môže mať pozitívne účinky na pôdu, je dôležité zdôrazniť, že navrhované akcie rozvoja infraštruktúry je potrebné implementovať s osobitnou starostlivosťou o prírodné bohatstvo, akým je pôda. Hlavne v) zahŕňa akcie, ktoré by podporili rozsiahlu expanziu infraštruktúry a zlepšenie dostupnosti kultúrnych a prírodných lokalít. Tieto akcie zvyčajne zahŕňajú výstavbu nových ciest, budov, verejných služieb, rozsiahlych dlažieb, ktoré môžu byť škodlivé pre zdravie pôdy, biodiverzitu a funkcie. Stavebné činnosti vo veľkej miere prispievajú k utesneniu pôdy, jej degradácii a znečisteniu ťažkými kovmi. Zvýšená turistická aktivita a prítomnosť veľkých skupín na prírodných lokalitách môžu navyše spôsobiť stratu porastu, organickej hmoty a endemickej vegetácie. Výsledkom je tiež zmena druhového zloženia nad a pod zemou a pošliapanie znižuje priepustnosť vzduchu a vody v pôdach. V dôsledku toho dochádza k pomalému zhoršovaniu kvality pôdy, čo ohrozuje hodnotu prírodných lokalít a dedičstva naprieč hranicami - v zásade vyvíja tlak (potenciálne ničí) na veľmi prirodzený zdroj a bohatstvo, od ktorého závisí turistická činnosť. Okrem toho zvýšené cezhraničné kultúrne podujatia a festivaly zahŕňajúce veľké skupiny ľudí zvýšia šancu na rozsiahle znečistenie pôdy rôznymi druhmi odpadu (od menšieho odpadu po nelegálne odkladanie odpadu).

Ovzdušie

Typ opatrení v PO2 iv) bude mať priaznivé účinky z hľadiska znižovania výskytu prírodných nebezpečenstiev, ktoré negatívne ovplyvňujú miestnu a regionálnu kvalitu ovzdušia (ako napr. lesné požiare), ak bude implementovaná plánovaná prevencia, výmena znalostí a rozvoj spoločných stratégií pre cezhraničný manažment katastrof. Prevencia a zvýšená pripravenosť

na lesné požiare je obzvlášť vhodným návrhom, ktorý vyžaduje spoločný postup. Tieto požiare môžu spôsobiť ťažkú a rýchlu degradáciu kvality ovzdušia, pretože sa stávajú zdrojom znečisťujúcich látok, ako je oxid uhoľnatý alebo oxid dusičitý. Okrem toho po znížení kvality ovzdušia nasledujú problémy s viditeľnosťou, nebezpečenstvo pre ľudské zdravie a ekotoxický účinok na flóru a faunu. Príčinou lesných požiarov môžu byť aj dlhodobé horúčavy, ktoré sa stávajú veľmi častými v regióne. Z toho dôvodu sú spoločné akcie v oblasti komplexnej prevencie, monitorovania a riadenia prírodných a človekom spôsobených katastrof medzi krajinami veľmi dôležité. Spoločné intervencie, ktoré sa osobitne zameriavajú na obnovu lesov alebo predchádzanie nezákonnej ťažby, sú tiež veľmi dôležité z hľadiska kvality miestneho ovzdušia. Stromy pozitívne ovplyvňujú kvalitu ovzdušia odstraňovaním znečisťujúcich látok (čistenie vzduchu) a predchádzaním extrémnemu otepľovaniu miestnej mikroklimy (čo je obzvlášť dôležité pre mestské oblasti). Typy opatrení uvedených v PO2 vii) budú mať tiež priamy priaznivý vplyv, pretože väčšinou sa zameriavajú na zníženie zdrojov znečisťujúcich látok, predovšetkým znečisťujúcich látok pochádzajúcich z dopravy, zo vzduchu, čím sa pozitívne ovplyvní regionálne podnebie. Okrem toho činnosti zamerané na revitalizáciu a obnovu prírodných ekosystémov, výstavba zelenej infraštruktúry a biotopov zahŕňajúcich obnovu lesov a vegetačného porastu budú mať podobné dopady, ako sa uvádza v bode iv), pretože pomáhajú čistiť vzduch, čo má za následok ochladenie regionálnej a miestnej klímy a pôsobia aj ako zachytávače uhlíka.

Typy opatrení uvedených v PO4 v) by mohli mať potenciálne pozitívne účinky, hlavne akcie, ktoré propagujú skríning a prevenciu chorôb prostredníctvom vzdelávania a zvyšovania povedomia obyvateľstva. Katastrofy prírodné (lesné požiare) ako aj spôsobené ľudskou činnosťou (priemyselné znečistenie) a ďalšie antropogénne činnosti (emisie z dopravy) majú za následok zľú kvalitu ovzdušia, ako je dlhodobý nárast častíc, ktorý ohrozuje zdravie ľudí a spôsobuje predovšetkým nárast respiračných problémov. Akýkoľvek spoločný program, ktorý spojí regionálne zainteresované strany (zdravotnícki pracovníci, občania, environmentálne agentúry) s cieľom propagovať akcie na prevenciu a riadenie chorôb pochádzajúcich zo znečistenia ovzdušia, bude veľmi užitočný.

V prípade typov opatrení PO4 vi), zvýšená turistická aktivita, festivaly a kultúrne podujatia nevyhnutne prinesú zvýšenú dopravu, prítomnosť vozidiel na miestach kultúrneho a prírodného dedičstva. To vedie k smogu, zlej kvalite ovzdušia vrátane zvýšeného obsahu tuhých častíc, oxidu dusičitého, prchavých organických zlúčenín a látok toxických pre vzduch (benzén, naftové tuhé častice). Väčší turizmus v regióne môže preto viesť k väčším zdravotným rizikám pre ľudí na kultúrnych miestach a ekotoxicite pre flóru a faunu na prírodných lokalitách. Okrem toho sprievodná hluková záťaž spôsobuje ľuďom trápenia a stres a rozrušuje divú zver, najmä na citlivých miestach.

Povrchové vody a podzemné vody

Očakáva sa, že typy opatrení v PO2 iv) budú mať pozitívne priame účinky na cezhraničné vodné toky. Spoločné opatrenia, ktorých cieľom je znížiť riziko katastrof spôsobených ľuďmi a prírodných katastrof prostredníctvom prevencie, vzdelávania a spoločných stratégií riadenia, sa vo vzťahu k cezhraničným vodným tokom veľmi očakávajú. Opatrenia by sa mali zameriavať predovšetkým na povodne a suchá, pretože región je veľmi náchylný a bude náchylný (kvôli extrémnym poveternostným udalostiam) na povodňové udalosti. Povodňová voda môže prenášať množstvo znečisťujúcich látok na dlhé vzdialenosti a môže sa hromadiť v celej krajine. Výsledkom je významná hrozba pre všetky živé organizmy, s ktorými sa dostane do kontaktu, nehovoriac o možnej kontaminácii vodných systémov, ako je pitná voda. Sucho je ďalšou poveternostnou udalosťou, ktorá je v regióne stále častejšia. Sucho spôsobuje zníženie prietoku a objemu vody, čo vedie k zvýšenej slanosti v dôsledku zníženého riedenia. Zmena pH zásadne mení vodné ekosystémy. Pokles vody vedie k nedostatku vôd pre miestnu poľnohospodársku výrobu a ohrozuje ľudskú spotrebu (kvalitu

a objem dostupnej pitnej vody).

Typy opatrení uvedených v PO2 vii), ktorých cieľom je ochrana a udržateľné riadenie vodných tokov cez hranice, budú mať podobne priamy priaznivý vplyv, najmä prostredníctvom spoločného rozvoja monitorovacích a výstražných systémov, ktoré pomáhajú zisťovať zdroje a výskyt znečistenia vôd.

Rovnaké vplyvy a závery ako v prípade vzduchu je možné spomenúť aj tu. Akýkoľvek spoločný program, ktorý spojí regionálne zainteresované strany (zdravotnícki pracovníci, občania, environmentálne agentúry) s cieľom propagovať činnosti na prevenciu a riadenie chorôb pochádzajúcich zo znečistenia vody, bude veľmi užitočný.

V prípade typov opatrení PO4 vi) by tie mohli byť nepriamo prospešné, ale môžu mať určité akútne negatívne účinky, ak nie sú správne riadené. V záujme prevencie negatívnych vplyvov by bolo veľmi dôležité harmonizovať hlavné prvky, priority tohto navrhovaného programu a nájsť prepojenia medzi opatreniami navrhovanými na rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu a ochranu prírody a zmierňovanie zmeny klímy - najmä pokiaľ ide o vodné útvary (ale všeobecne aj pre ostatné environmentálne prvky). Napriek tomu, že voda je najdôležitejším zdrojom, turistický ruch ju často nadmerne využíva na poskytovanie zdrojov na ubytovanie, potraviny, osobné použitie, atď. Ak sa to robí v blízkosti miest prírodného dedičstva, môže to mať za následok významné poškodenie dodávok vody, spôsobiť nedostatok vody a zníženie kvality. Akákoľvek obnova existujúcich a výstavba nových budov a infraštruktúry na účely cestovného ruchu často vedie k znečisteniu odpadovými vodami (najmä v hraničných údoliach riek). V dôsledku toho odpadové vody znečisťujú rieky, jazerá, podzemné vody a ďalšie vodné útvary v blízkosti kultúrnych a prírodných pamiatok (chránené územia), poškodzujú flóru a faunu a zdravie miestnych obyvateľov. Akákoľvek stavebná činnosť, festival alebo veľké zhromaždenia v prírode nevyhnutne predstavujú znečistenie vodných nádrží odpadkami, vypúšťaním a skladovaním stavebného odpadu a ilegálnym ukladaním. Nielenže sú škodlivé pre akýkoľvek živý organizmus, ale môžu byť obrovskými škodcami prírodného prostredia, riek, jazier a pod., čo môže ohroziť rozvoj cestovného ruchu. Tieto riziká je potrebné riešiť v rámci výziev na podávanie projektových návrhov skôr, ako sa začne realizovať akýkoľvek plán pre turistický alebo stavebný rozvoj v blízkosti lokalít prírodného dedičstva a vodných tokov.

Podnebie

Typ opatrení v PO2 iv) bude mať väčšinou pozitívny vplyv na klímu. Zvlášť prospešné sú spoločné intervencie, ktoré podporujú prevenciu a zmierňovanie prírodných katastrof alebo katastrof spôsobených ľuďmi prostredníctvom zalesňovania, obmedzovania nezákonnej ťažby dreva a zabránenia znečisťovania prírodného bohatstva.

Typy opatrení uvedených v PO2 vii) budú mať tiež priaznivé účinky podľa rovnakej logiky ako v PO2 iv). Suchozemské a vodné ekosystémy absorbujú významnú časť emisií spôsobených ľuďmi, pretože pôsobia ako zachytávače uhlíka. Spoločné akcie na ochranu biodiverzity, obnovu biotopov, posilnenie vegetačného porastu preto prispievajú k zdravým a dobre fungujúcim ekosystémovým službám v regióne, ktoré sa budú môcť lepšie prispôbiť zmene klímy a zmierňovať jej dôsledky znížením zraniteľnosti, zvýšením odolnosti a kontrolou miestnej a regionálnej klímy. Tieto akcie sú navyše nákladovo efektívnejším spôsobom boja proti zmene klímy naprieč hraniciami ako akékoľvek iné technologické zásahy.

PO4 vi) typy opatrení by sa mali vykonávať s osobitnou starostlivosťou o klímu, pretože tieto akcie majú možnosť iniciovať skôr negatívne účinky. Zvýšená turistická aktivita spojená s vývojom výstavby v regióne by mohla mať za následok veľké emisie skleníkových plynov a látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu spôsobené dopravou, letectvom alebo spotrebou tovaru a služieb. Nedostatkom týchto opatrení je, že sa nezaoberajú činnosťami

špecifickými na zmiernenie účinkov trvalo udržateľného cestovného ruchu vo vzťahu ku klíme. Bolo by ideálne, keby navrhovaný program a opatrenia zohľadňovali, že regionálne turistické a kultúrne činnosti nielen prispievajú k zmene klímy, ale sú ňou aj ohrozované. Povodne, lesné požiare, zosuvy pôdy, menej snehových zrážok a výskyt chorôb majú vážny vplyv na domáce a regionálne odvetvia cestovného ruchu. Na základe toho sa odporúča konkrétne sa touto otázkou zaoberať v opatreniach PO4.

Biodiverzita, flóra a fauna

Typ opatrení v PO2 iv), rovnako ako v prípade pôdy, vzduchu a vody, bude mať predovšetkým nepriame pozitívne účinky na biodiverzitu. Spoločné opatrenia a intervencie zamerané na lepšiu pripravenosť a vytváranie spoločných stratégií a akčných plánov pre regionálny manažment prírodných katastrof a znečistenie spôsobené ľuďmi budú dôležité pre zastavenie alebo zníženie rizika ničenia biotopov, hromadnej úmrtnosti druhov a šírenia chorôb a invazívnych druhov.

Typy opatrení uvedených v PO2 vii) výrazne prispievajú k ochrane biodiverzity, najmä prostredníctvom akcií plánovaných na revitalizáciu, obnovu prirodzeného prostredia alebo kontrolu invazívnych druhov.

PO4 vi) typy akcií by mohli mať nepriame pozitívne účinky; je potrebné zdôrazniť, že zahŕňajú aj priame škodlivé dopady, ak sa im nezabráni alebo sa neriadia správne.

Zvýšená turistická a stavebná činnosť v kultúrnych a chránených prírodných lokalitách môže interferovať so základnými ekologickými funkciami, spôsobiť stratu biotopov, nerovnováhu druhov, nadmerné využívanie prírodných zdrojov, a tým znížiť produktivitu ekosystémov, od ktorých závisí regionálna a miestna zásoba potravín a zdravie. Okrem toho oslabuje schopnosť a adaptačnú kapacitu ekosystémov reagovať na prírodné katastrofy, extrémne poveternostné udalosti a účinky zmeny klímy. Ďalšou hrozbou môže byť zavlečenie exotických, invazívnych druhov a chorôb, ktoré turisti prinášajú a ktoré nie sú pôvodom z miestneho prostredia.

5.2 Bude mať predkladaný materiál vplyv na chránené územia a ak áno, aký?

Typ opatrení v PO2 iv) bude mať pravdepodobne pozitívny vplyv na územia Natura 2000, pretože ich cieľom je prispieť k ochrane prírodného bohatstva prostredníctvom prípravy na výskyt prírodných a ľuďmi spôsobených katastrof. Tieto katastrofy majú spravidla za následok stratu biotopov a masovú úmrtnosť chránených rastlín a živočíchov, preto sú akékoľvek spoločné opatrenia zamerané na prevenciu veľmi vítané.

Typy opatrení uvedených v PO2 vii) budú tiež mať priamy priaznivý vplyv, najmä ak sa náležite implementujú činnosti obnovy biotopov, ochrany a zachovania druhov. Podobne ako v iv) by bolo ideálne pridať konkrétne akcie alebo príklady týkajúce sa Natura 2000 a cezhraničných chránených oblastí.

PO4 vi) typy opatrení by mohli mať nepriame pozitívne účinky; je potrebné zdôrazniť, že zahŕňajú aj priame škodlivé vplyvy, ak sa im nezabráni alebo sa nie sú správne riadené. Zväčšená turistická činnosť a plánovaný stavebný rozvoj prinášajú riziko ohrozenia prírodného bohatstva a chránených oblastí prostredníctvom ničenia a narušovania prirodzených biotopov (negatívne účinky sú rovnaké ako tie, ktoré sú už uvedené v časti biodiverzity). V prípade obnovy alebo nových infraštruktúrnych projektov na turistické účely v blízkosti alebo na územiach Natura 2000 je vždy potrebné vziať do úvahy koncepciu „žiadneho zhoršenia“ pre manažment lokality Natura 2000.

Chránené územia - rovnako ako územia Natura 2000 - však môžu zvýšiť atraktivitu príslušných regiónov v týchto štyroch krajinách ako nedotknuté hory, krajina patrí k najdôležitejším motívom, keď si turisti vyberajú destinácie. Preto môžu byť tieto cezhraničné chránené lokality mimoriadne dôležité pre označovanie miestnych a regionálnych

turistických atrakcií alebo produktov. To znamená, že ochrana a správne riadenie území Natura 2000 môže prispieť k zlepšeniu miestneho ekonomického rozvoja cestovného ruchu. Pred akýmkoľvek stavebnými a infraštruktúrnymi činnosťami v týchto lokalitách je potrebné vykonať vypracovanie príslušných hodnotení. Významné zmeny v chránenom biotope a nové stavby je potrebné považovať za významné zmeny/poškodenia, ak sú biotopy alebo druhy priamo ovplyvnené (napr. zredukovanie hrobov a narušenie lokalít, zmena jedného alebo viacerých faktorov prispievajúcich ku kvalite lokality). Prípád je veľmi podobný, keď sa na územiach Natura 2000 plánujú organizovať kultúrne, športové akcie a festivaly. Často môžu byť potrebné špeciálne povolenia na akcie a je potrebné zvážiť primerané zákonné požiadavky týkajúce sa „konceptie bez zhoršenia“, pretože tieto udalosti môžu prispieť k zmenám terénu, prostredia, vzhľadu dočasných budov a hudby, ktoré spôsobujú rušenie voľne žijúcich živočíchov.

5.3 Bude mať predkladaný materiál vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice? (ktoré zložky a ako budú najviac ovplyvnené)?

Oblasť spolupráce Programu tvoria regióny Maďarska, Slovenska, Rumunska (členské štáty EÚ) a Ukrajiny (ako partnerská krajina). Celková oblasť spolupráce pozostáva z desiatich oblastí NUTS III (zaradených do žúp v Maďarsku a Rumunsku a krajov na Slovenska a na Ukrajine) a pokrýva územie s rozlohou 83 057 km štvorcových s počtom obyvateľov 8,08 milióna - veľké ako stredné veľká európska krajina. Cezhraničné územie je možné považovať za veľkú súvislú vidiecku oblasť s iba niekoľkými mestskými jadrami a mestskými regiónmi. Mierne vyššiu mieru vidiecko-mestskej duality je možné pozorovať v Košickom kraji (SK), župe Borsod-Abaúj-Zemplén (HU) a troch ukrajinských krajoch (Černovecký, Ivano-Frankovský a Zakarpatský).

Desať spolupracujúcich oblastí NUTS III má porovnateľnú veľkosť (s počtom obyvateľov v rozsahu 0,38-1,37 milióna). Administratívne je však oblasť spolupráce rozdelená medzi štyri krajiny s rôznymi úlohami a zodpovednosťami ich príslušných regiónov NUTS III. Toto a skutočnosť, že Program spája členské štáty EÚ a nečlenskú partnerskú krajinu, poskytuje oblasť spolupráce so zákonnými hranicami, ktoré predstavujú zásadné fyzické a administratívne prekážky medzi zainteresovanými stranami a iniciatívami na každej strane, obmedzujú potenciál mnohých tém spolupráce a požadujú starostlivý výber priorít.

Vzhľadom na charakter Programu cezhraničnej spolupráce Interreg NEXT Maďarsko–Slovensko–Rumunsko–Ukrajina 2021 – 2027 a tematickú orientáciu zameranú na skvalitnenie podmienok života obyvateľov prostredníctvom realizácie budúcich špecifických cieľov a aktivít počas programového obdobia rokov 2021 až 2027, celý systém opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu predpokladaných vplyvov na životné prostredie a zdravie je zameraný na zabezpečenie udržateľného rozvoja v riešenom území.

Na základe výsledkov vykonaného environmentálneho posudzovania je možné konštatovať, že Program neobsahuje žiadne aktivity, ktorých zavedenie by obzvlášť ohrozilo stav akejkoľvek zložky alebo systému životného prostredia presahujúce štátne hranice. Práve naopak, významná časť aktivít zavádzaných v rámci Programu má za cieľ priamo, alebo nepriamo znížiť využívanie a zaťaženie zložiek a systémov životného prostredia, ako aj zlepšiť zdravie ľudí a kvalitu života na oboch stranách hranice v súlade s environmentálnymi požiadavkami.

5.4 Aké opatrenia budú prijaté na zmiernenie negatívneho vplyvu na životné prostredie?

Pôda

Aj keď sú opatrenia uvedené v PO2 iv) dostatočné, odporúča sa zahrnúť spoločné akcie a stratégie, ktoré sa osobitne zameriavajú na obnovu a zotavenie pôd po prírodných a ľudmi spôsobených katastrofách (ako je monitorovanie kontaminácie pôdy, vyrovňavanie pôdy, postupy prestavby, atď.)

Samotná myšlienka, podporovať cezhraničnú kultúrnu spoluprácu prostredníctvom udržateľného cestovného ruchu v PO4 vi), je tá, ktorá sa má podporovať. Je však dôležité mať na pamäti, že zvýšená aktivita cestovného ruchu v regióne a ochrana a údržba prírodného bohatstva sú spravidla protichodné priority. V záujme toho, aby sa skutočne zabránilo degradácii pôdy a zhoršeniu zdravia pôdy v súvislosti s trvalo udržateľným cestovným ruchom, by bolo dôležité pridať spoločné akcie, stratégie, ktoré sa zameriavajú na rozvoj postupov zameraných na kontrolu a/alebo zníženie výskytu a dlhodobej prítomnosti veľkého počtu ľudí na chránených a zraniteľných prírodných územiach (napr. stanovenie jednotných číselných limitov na kontrolu ľudí v prírodných lokalitách spolu so špecializovaným personálom, ktorý monitoruje prípadné zneužitie alebo obmedzenie povolenej dĺžky pobytu v danej chránenej/ohrozenej oblasti, nasmerovanie turistov do odolnejších oblastí prostredníctvom zónovania). Cieľové komunikačné kampane/vzdelávacie opatrenia naprieč hranicami by navyše boli súčasťou Opatrenia typu 4.2 s cieľom informovať turistov o predchádzaní vzniku tvorby odpadu, ako aj o udržateľnom zbere a zneškodňovaní odpadu. Okrem toho by bolo vhodné zaviesť vzdelávacie programy, ktoré by učili o spôsoboch navštevovania chránenej lokality s nízkym dopadom, napríklad o technikách pozorovania voľne žijúcich živočíchov bez vyrušovania rovnako ako cezhraničné interpretačné programy, ktoré by vychovávali k úcte ku zdrojom a ochrane lokality.

Vzduch

V prípade PO4 v) sa navrhuje, aby sa zohľadňovali nielen epidemiologické, hygienické alebo športové preventívne opatrenia, ale aj spoločné vzdelávacie akcie zamerané na ľudské činnosti, ktorým je možné predchádzať, a ktoré vedú k znečisteniu interiérov a zníženiu kvality miestneho ovzdušia, ako napr. spaľovanie odpadu z domácností a organického odpadu, nevhodné poľnohospodárske činnosti a spaľovanie priemyselného odpadu, ktoré všetky môžu spôsobiť akútne respiračné problémy.

Bolo by nevyhnutné prijať opatrenia (napr. spoločné sankcie) vo všetkých krajinách, aby sa zabezpečilo dodržiavanie noriem kvality ovzdušia - aby kritické látky znečisťujúce ovzdušie boli pod limitom znečistenia ovzdušia. Prioritou by mala byť najmä kontrola aerosólových rastlín (pravidelná kontrola burín, preventívne opatrenia), a to na verejných a súkromných plochách. Odporúča sa tiež nevysádzať vysoko alergénne dreviny, ako sú breza, jelša, jaseň, platan a vrbá. Ďalej sa navrhuje zahrnúť spoločné programy do PO4 vi), alebo dokonca normy, cezhraničné obmedzenia na obmedzenie používania vozidiel poháňaných fosílnymi palivami na podporu používania elektromobilov, autobusov a lepšej verejnej dopravy v kultúrnych a prírodných lokalitách. Na oplátku sa tiež navrhuje vyvinúť spoločné stimuly pre možnosti nízkouhlíkovej dopravy v regionálnych turistických lokalitách, ako je používanie elektrických automobilov, autobusov a lepšie možnosti verejnej dopravy.

Voda a podzemné vody

Aj keď sú navrhované opatrenia v PO2 vii) dostačujúce, navrhuje sa zahrnúť ambicióznejšie spoločné akcie na harmonizáciu vnútroštátnych predpisov a noriem v týchto štyroch krajinách v súvislosti s riadením vodných tokov a vypúšťaním odpadu a odpadových vôd. Napríklad zavedenie a riadne monitorovanie silných limitov vypúšťania odpadových vôd alebo prijatie hlavne biologického čistenia komunálnych odpadových vôd, obmedzenia

prívodu živín z poľnohospodárskych, priemyselných a difúzných zdrojov. Táto harmonizácia je obzvlášť dôležitá v prípade UA, pretože nie je súčasťou EÚ.

Navrhuje sa tiež zmeniť navrhované spoločné monitorovacie a prognostické opatrenia a urobiť ich čo najkomplexnejšie. Okrem regionálnych inštitúcií zapojených do monitorovacích činností by bolo potrebné mobilizovať miestne siete a komunity naprieč hranicami (obyvatelia, občianska spoločnosť) na monitorovanie kvality podzemných vôd, pitnej vody a blízkych vodných tokov, a tak ich zahrnúť do týchto akcií - najmä v oblastiach s vysokou úrovňou rizika znečistenia vody.

Navrhovaná miestna občianska účasť na monitorovaní však môže slúžiť len ako doplnková monitorovacia činnosť popri vykonávaní akreditovaného odberu vzoriek a testovania.

Osobitná pozornosť sa musí venovať cezhraničným činnostiam, zásahom a opatreniam používaným na nepriamy alebo priamy odber pitnej vody a na ochranu, zachovanie a zlepšenie stavu dlhodobých vodných útvarov a povrchových a podzemných vôd. Cezhraničné zariadenia na výrobu pitnej vody napojené na povrchové vodné toky sú prvoradými vodnými dielami z hľadiska zabezpečenia väčšieho množstva pitnej vody pre obyvateľstvo za hranicami, preto by bolo dôležité sprísniť predpisy na ochranu a zlepšenie stavu týchto vodných diel. Veľmi vítané by boli aj cezhraničné programy zvyšovania povedomia a výmeny informácií medzi obyvateľmi o tom, ako udržateľne využívať vodu v domácnostiach, alebo zavedenie geograficky jednotných noriem využívania vody medzi krajinami.

V záujme zlepšenia komfortu a kvality života obyvateľov, ochrany kvality podzemných vôd by boli dôležité spoločné opatrenia na zlepšenie systémov komunálnej infraštruktúry a podpora pripojenia na komunálne systémy. Konkrétne by boli opodstatnené opatrenia na odstránenie alebo zákaz zberačov odpadových vôd z domácností/domácnosti, nevhodných odlučovacích a vsakovacích zariadení, ktoré znečisťujú pôdu a podzemné vody, s cieľom chrániť kvalitu podzemných vôd. Bolo by ideálne, keby sa konkrétne spoločné akcie trvalo udržateľného cestovného ruchu komplexne riešili v rámci akcií PO4 vi) na ochranu vodných plôch a iného prírodného bohatstva, a to nielen z titulu SO. Do PO4 vi) by mali byť doplnené aj kompromisy medzi akoukoľvek ochranou prírody a činnosťami súvisiacimi s rozvojom trvalo udržateľného cestovného ruchu.

Napríklad je potrebné stanoviť cezhraničné sankcie na zabránenie vypúšťaniu odpadových vôd, plánovanie nových projektov cestovného ruchu musí zahŕňať opatrenia/sankcie na obmedzenie negatívnych vplyvov na kvalitu vody (zabránenie vypúšťaniu znečisťujúcich látok do povrchových a podzemných vôd z bodových alebo difúzných zdrojov z mestských, priemyselných a poľnohospodárskych činností).

Biodiverzita, flóra, fauna

Navrhuje sa pridať spoločné akcie v rámci Opatrenia typu 1.1 PO2 vii), ktoré sa zameriavajú na lepšie budovanie kapacít zainteresovaných strán na ekologickú obnovu a rekultiváciu (napr. zlepšená prírodná postupnosť, technická a asistovaná obnova) nebezpečných a nie nebezpečných postindustriálnych a banických lokalít naprieč hranicami. Tieto lokality sú v tomto regióne dosť rozšírené a predstavujú potenciálnu hrozbu pre biodiverzitu.

V súvislosti s Opatrením typu 2.2 PO2 vii) sa navrhuje pridať spoločné zdieľanie vedomostí a vzdelávacie aktivity, ktoré budú informovať obyvateľov nielen o príčinách straty biodiverzity alebo ničenia prírodného bohatstva, ale aj o tom, ako môžu obyvatelia lokálne zachytiť výhody biodiverzity, ekosystémové služby. Výrazne by to zlepšilo angažovanosť a zapojenie ľudí a organizácií zaujímajúcich sa o ochranu biodiverzity. V prípade Opatrenia typu 2.3 sa odporúča vziať do úvahy, že mnohé endemické druhy alebo ekosystémy sú obmedzené na konkrétnu oblasť, a preto môžu v záujme ich ochrany konať iba vnútroštátne alebo miestne správne jednotky a agentúry. Cezhraničná spolupráca a spoločné akcie by preto

mali zahŕňať konkrétne intervencie, ktoré podporujú budovanie kapacít, výskum a administratívu pre činnosti súvisiace s biodiverzitou v miestnych inštitúciách.

V prípade Opatrenia typu 4.2 PO4 vi) by bolo ideálne, keby sa v spoločných akciách uvádzalo, že celý rozvoj infraštruktúry súvisiacej s cestovným ruchom, podujatia a festivaly budú zohľadňovať aspekty súvisiace s biodiverzitou, najmä pre programy organizované v blízkosti prírodného dedičstva alebo chránených území. Odporúča sa tiež stanoviť prísnejšie normy na vydávanie povolení na organizáciu programov, turistických podujatí a lepšiu kontrolu (prostredníctvom miestnych/národných orgánov), aby sa vylúčilo zneužívanie povolení. Povolenia na dlhodobý rozvoj infraštruktúry by sa nemali vydávať, ak nie sú v súlade s normami ochrany biodiverzity alebo prírody.

Rovnako ako to bolo navrhnuté v prípade pôdy a vzduchu by mali sa pridať spoločné aktivity v oblasti trvalo udržateľného ukladania odpadu a predchádzania vzniku odpadu, aby sa predišlo akémukoľvek znečisteniu miestnych ekosystémov.

Územia Natura 2000 a podobné chránené územia

Opatrenia uvedené v PO2 iv) len zriedka spomínajú spoločné činnosti, ktoré zahŕňajú zmiernenie a prevenciu prírodných a ľudskou činnosťou spôsobených rizík, konkrétne na chránených územiach Natura 2000. Preto sa navrhuje doplniť špecifiká pre územia Natura 2000 pre príslušné spoločné intervencie, ktoré sa zameriavajú na prevenciu/manažment rizík katastrof na územiach Natura 2000 (a podobných chránených oblastí v prípade UA) a ich obnovu po katastrofách.

Okrem toho sa navrhuje zahrnúť do PO2 vii) spoločné opatrenia na vypracovanie pokynov na prípravu ochranných opatrení, cieľov a plánov riadenia, najmä pre zraniteľné prírodné oblasti v UA, a tiež pre ostatné tri krajiny v prípade, že tieto plány chýbajú. V tejto súvislosti by sa mala podporovať harmonizácia oddelených národných stratégií ochrany spolu s monitorovaním a hodnotením území Natura 2000. Aby sa lepšie zapojili a angažovali miestne zainteresované strany, mali by sa pridať spoločné programy na mapovanie a určovanie potenciálnych výhod a príležitostí pre sociálno-ekonomický rozvoj v súvislosti s ochranou a zachovaním prírody.

V prípade Opatrenia typu 2.3 PO2 vii) sa navrhuje zdôrazniť dôležitosť nájdenia spoločných riešení na harmonizáciu cezhraničných finančných prostriedkov na snahu o ochranu území Natura 2000 a údržbu iných chránených území. Bolo by to ideálne, pretože finančné prostriedky z národných rozpočtov spravidla chýbajú, najmä v prípade UA a RO. Je nevyhnutné začleniť ochranu území Natura 2000 do ďalších sektorových plánov a príslušných politík (ako je lesné hospodárstvo, rybolov, cestovný ruch, poľovníctvo, atď.) vo všetkých štyroch krajinách. Odporúča sa tiež zahrnúť spoločné akcie na zmapovanie možnosti právnej harmonizácie medzi krajinami a urobiť právne záväzné, cezhraničné a povinné opatrenia na zachovanie a ochranu plánov a cieľov ochrany.

Odporúča sa venovať osobitnú pozornosť mapovaniu a nájdeniu činností spoločnej spolupráce a prepojení medzi územiami Natura 2000 a trvalo udržateľnými turistickými a rekreačnými aktivitami v PO4 vi). Mali by sa napríklad podporovať spoločné plány riadenia, usmerňovacie opatrenia v oblasti riadenia aktivít ekoturizmu na územiach Natura 2000 a zlučiteľnosti aktivít cestovného ruchu alebo kultúry s cieľmi ochrany. Okrem toho je potrebné pridať úzku účasť miestnych skupín zainteresovaných strán, aby sa zabezpečilo udržateľné využívanie chránených území a spoločne sa určili požadované podmienky a potrebné opatrenia na ich dosiahnutie.

Vzhľadom na nedostatok vedomostí medzi zainteresovanými stranami odvetvia cestovného ruchu by stálo za to zahrnúť spoločné akcie na podporu miestnych poskytovateľov turistických služieb s cieľom rozšíriť znalosti o dôsledkoch smerníc Natura 2000, národných plánov ochrany a požiadaviek koncepcie „bez zhoršenia“ pre rozvoja cestovného ruchu.

Klíma

Odporúča sa byť konzistentnejší a konkrétnejší pri opatreniach PO2 vii) súvisiacich s rozvojom zelenej infraštruktúry v mestských oblastiach, pretože názov priority uvádza mestské oblasti, ale neexistujú žiadne konkrétne opatrenia na podporu zachovania ich biodiverzity a ekosystémov. Zvýšenie odolnosti mestských oblastí rozvojom zelenej infraštruktúry a prírodných riešení by malo zásadný význam pre boj proti zmene klímy prostredníctvom zlepšovania mestskej mikroklímy a pre zabezpečenie dlhodobej pohody obyvateľov. Zvýšenie počtu stromov, parkov a zelených plôch pomáha kontrolovať miestnu klímu v súlade s príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi, podporuje chladiaci účinok chrániaci pred vlnami horúčav, čistí vzduch od znečisťujúcich látok a poskytuje domov opel'ovačom a iným druhom.

Navrhuje sa, aby sa do Opatrenia typu 3.4 PO4 v) doplnili konkrétne spoločné programy vzdelávania a zvyšovania povedomia o vplyvoch zmeny klímy (miestnej i globálnej) na zdravie obyvateľov v regióne. Súčasná epidémia je silne spojená s negatívnymi vplyvmi zmeny klímy spôsobenej ľuďmi. Preto je dôležité, aby sa spoločné aktivity medzi krajinami zaoberali nielen základnými dietetickými, diagnostickými, hygienickými a preventívnymi problémami prevencie zdravia, ale aby sa zamerali na hlavnú príčinu problému (zmena spôsobu využívania pôdy spôsobená ľuďmi, odlesňovanie, strata biodiverzity, všetko zvyšuje šance na nové choroby). Výsledkom by bolo lepšie porozumenie a lepšie vedomosti obyvateľstva o komplikovaných prepojeniach medzi zlepšením zdravia a spoločným zapojením sa do zmiernovania zmeny klímy.

Bolo by veľmi dôležité riešiť otázku nelegálnych skládok v týchto krajinách, pretože tieto skládky svojimi emisiami metánu výrazne prispievajú k zmene klímy, nehovoriac o zhoršujúcom vplyve na biodiverzitu, pôdu a vodu. Preto by boli dôležité cezhraničné spoločné aktivity zamerané na vypracovanie konkrétnych vnútroštátnych opatrení, sankcií na odstránenie/zákaz nelegálnych skládok. Dôrazne sa odporúča napríklad zavedenie kruhového prístupu pre hospodárske činnosti v krajinách, kde ešte neexistuje, alebo začlenenie tejto metódy do hlavného prúdu. V krajinách je potrebné zriadiť osobitný orgán, ktorý by monitoroval a kontroloval nelegálne skládky, stanoviť prísnejšie právne predpisy pre podniky, aby monitorovali svoj materiálový tok, a navrhuje sa vytvoriť recyklačné centrá na zhromažďovanie komunálneho odpadu, odpadu z domácností, aby nekončil na nelegálnych skládkach.

Odporúča sa tiež zahrnúť do Opatrení typu 4.2 PO4 vi) na podporu spoločných partnerstiev a intervencií s cieľom vypracovať strategické plány pre miestne destinácie a atrakcie, do ktorých sú zapojení miestni obyvatelia a zainteresované strany. Prospešný by bol aj spoločný vývoj merateľných ukazovateľov trvalo udržateľného cestovného ruchu, v ktorom by sa stanovovali prijateľné limity zmeny, emisií, počtu vozidiel a návštevníkov, spojený so špecifickými obmedzeniami dopravy, ako sa uvádza v poznámkach týkajúcich sa kvality ovzdušia.

Okrem toho by bolo nevyhnutné aj spoločné vzdelávanie cestovateľov o tom, ako dodržiavať požiadavky stanovené regionálnym odvetvím cestovného ruchu (napr. usmernenia, digitálne/online nástroje, komunikačné kampane, atď.), s cieľom zvýšiť informovanosť a akceptovanie nových opatrení a predchádzať zhoršovaniu kvality prírodných a kultúrnych pamiatok a nekontrolovaným emisiám.

Zastavané prostredie, okolie sídiel a kultúrne dedičstvo

Úvahy týkajúce sa zastavaného prostredia v programe spravidla chýbajú, preto sa odporúča pridať spoločné intervencie k opatreniam PO2 iv), ktoré sa zameriavajú na identifikáciu budov a ich okolia v regióne, obzvlášť citlivých na extrémne poveternostné udalosti a katastrofy. Navyše by boli potrebné aj spoločné opatrenia na zvýšenie kapacity príslušných

inštitúcií a obyvateľov na renováciu alebo navrhovanie budov, ktoré sa dokážu vyrovnávať s účinkami zmeny klímy a sú odolné voči katastrofám.

Navrhuje sa pridať spoločné intervencie do PO2 vii), ktoré sa zameriavajú na obnovu a projektovanie budov v sídlach, ktoré obsahujú riešenia založené na prírode, energeticky účinné a obnoviteľné energetické technológie a využívajú zelenú infraštruktúru. Čím viac sa tieto riešenia používajú v zastavanom prostredí, tým vyššia je šanca znížiť energetické nároky budov. Prispieva to k zníženiu úmrtnosti v dôsledku znečistenia ovzdušia a prehrievania a vedie k lepšiemu pohode obyvateľstva a dostupnosti verejných priestorov.

Berúc do úvahy topografické charakteristiky danej oblasti, spoločné úsilie o využívanie obnoviteľných zdrojov energie s cieľom zlepšiť stav životného prostredia, environmentálnu bezpečnosť a kvalitu zastavaného prostredia. Dôležité by bolo napríklad stanovenie konkrétnych minimálnych noriem pre existujúce a nové budovy (obytné a kancelárske) na inštaláciu a využívanie aplikácií obnoviteľných zdrojov energie (slnečnej, veternej, geotermálnej atď.) v jednotlivých krajinách, ako aj spoločné opatrenia na zvyšovanie povedomia obyvateľstva s cieľom podporiť znižovanie spotreby energie v zastavanom prostredí (napr. rekuperácia tepla, izolácia budov, poloha a orientácia budov).

Odporúča sa zahrnúť do PO4 vi) spoločné opatrenia na podporu projektovania a obnovy budov, ciest, verejnej dopravy a kultúrneho dedičstva v regióne v nadväznosti na komplexnosť trvalo udržateľných, energeticky efektívnych a estetických hľadísk pri rozširovaní turistickej činnosti.

V prípade novej výstavby v oblasti cestovného ruchu alebo infraštruktúry by sa stavebné povolenia mali vydávať len vtedy, ak sú v súlade s vnútroštátnymi predpismi na ochranu zastavaného prostredia a kultúrneho dedičstva. Ak to nie je dostatočné, mali by sa zaviesť nové alebo prísnejšie cezhraničné právne predpisy, ktoré stavajú na vysokej úrovni ochrany životného prostredia, zastavaného prostredia a kultúrneho dedičstva.

Eudské zdravie a životný štýl

Integrácia služieb by mohla byť priamejšie riešená v PO4 v), čo by inštitúciám zo susedných štátov umožnilo vyvinúť kombinované služby zamerané na cezhraničné publikum na základe ich doplnkových silných stránok a kapacít. Rozvoj služieb by sa mal zamerať na oblasti a miestne komunity s najslabším prístupom ku kvalitným službám zdravotnej starostlivosti. Osobitné zameranie by sa mohlo klásť na zdravotnú starostlivosť starších ľudí, zameranú na jednej strane na problém starnutia miestnych komunít a tiež na zabezpečenie rozvoja služieb pre striedajúcu ekonomiku s dlhodobými ekonomickými a zamestnaneckými výhodami.

Cestovný ruch má mimoriadne dôležitý potenciál pri zlepšovaní ekonomického a sociálneho postavenia cezhraničnej oblasti. Jedinečné dôsledky a príležitosti v období po COVID-e by bolo možné adresnejšie riešiť prostredníctvom konkrétnych výziev na predkladanie návrhov, ktoré budú vyhlásené v rámci PO4 vi): financované projekty by mohli poskytovať cieľnú podporu službám, ktoré sú najviac postihnuté lockdownami a zákazom cestovania, pričom úzko špecializované oblasti (vonkajšie a prírodné atrakcie) so zlepšeným relatívnym postavením v konkurencii cestovného ruchu by mohli získať špeciálnu pozornosť. Vzdelávanie zraniteľných sociálnych skupín s cieľom získať zručnosti, ktoré je možné využiť pri prevádzke služieb cestovného ruchu (atrakcie, ubytovanie, kultúrne podujatia, atď.), by bolo tiež prospešné z dlhodobého hľadiska.

Vzhľadom na nízku dostupnosť kvalitných zdravotníckych služieb, najmä v oblastiach obývaných najzraniteľnejšími sociálnymi skupinami, sa odporúča zahrnúť cezhraničnú spoluprácu v oblasti zdravotnej starostlivosti a rozvoj spoločných služieb v okruhu tém vybraných pre inštitucionálnu spoluprácu podľa ISO1 ii).

Viacere iniciatívy v oblasti rozvoja infraštruktúry, ktoré nie sú priamo zamerané na ľudské zdravie, majú nepriamy vplyv na zdravie miestneho obyvateľstva, čo je potrebné zohľadniť

v budúcich výzvach na predkladanie návrhov: Potenciálne nepriaznivé vplyvy investícií do cestovného ruchu môžu mať nepriaznivé účinky na životné prostredie, ktoré by sa mali eliminovať, minimalizovať alebo kompenzovať (mali by sa tiež riešiť - pozri naše odporúčania vyššie v rámci špecifických environmentálnych prvkov). Ak sa cestovný ruch viac zameria na cyklistické a pešie zariadenia, môže pozitívne ovplyvniť celkové zdravie ľudí žijúcich v oblasti programu a navštevujúcich ju. Investície zamerané na zlepšenie komunálnej infraštruktúry a služieb sú účinnými opatreniami na rozvoj určitých environmentálnych prvkov, a tým aj kvality života a zdravia ľudí.

Environmentálne povedomie

Odporúča sa, aby - podobne ako pri malých investíciách - projekty rozvoja infraštruktúry spoločného záujmu zamerané na prírodné a ľudmi spôsobené environmentálne riziká v PO2 iv) obsahovali aj prvky zvyšovania povedomia a opatrenia na podporu plánovania. Príprava, koordinácia a realizácia spoločných iniciatív.

Vplyvy na environmentálne povedomie je možné posilniť v rámci PO4 v) prostredníctvom programov na podporu zdravia, ktoré navrhujú ekologické fitnes a voľnočasové aktivity pre miestne komunity.

Zatiaľ čo PO4 vi) obsahuje opatrenia priamo zlepšujúce environmentálne povedomie poskytovateľov služieb cestovného ruchu, turisti zapojení do trvalo udržateľných služieb cestovného ruchu môžu byť tiež predmetom aktivít zameraných na zvyšovanie povedomia. SO by mohol zahŕňať špecifickú preferenciu projektov (vývoj produktov alebo investície) vrátane takých prvkov formujúcich postoj zameraných na turistov a miestne komunity.

Inštitucionálna spolupráca v oblasti rozvoja cezhraničnej dopravy podľa ISO1 b) by mala byť zameraná na udržateľné prostriedky mobility vrátane verejnej dopravy a cyklistiky.

Programový prístup ku komunikácii opísaný v kapitole 5 by mal klásť väčší dôraz na zvyšovanie environmentálneho povedomia kľúčových cieľových skupín (pre dosiahnutie dlhodobých výsledkov najmä detí a mládeže).